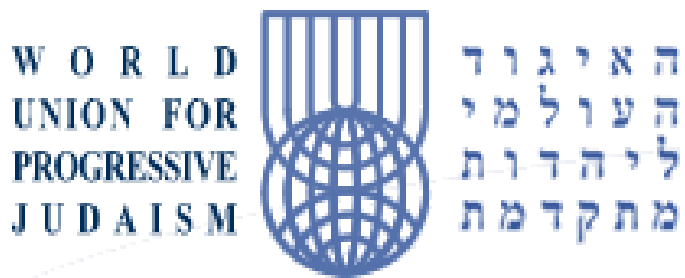

5777

Torah from Around the World

Bedenk altijd: vreugde is niet iets bijkomstigs in je spirituele zoeken. Het is van levensbelang.

Rabbi Nachman van Bratzlav

Indien u ons wilt steunen en ook in staat wilt stellen deze commentaren te verzorgen met een gift die aftrekbaar is voor de belasting, klik dan [hier](#).

Alvast onze dank.

Sjabbat 10 december 2016 / 10 kislew, Wajétsé, Beresjiet/Genesis 28:10 – 32:3
Tanach: blz. 56 - 65
Haftara: Hosjea 11:7 – 13:5
Tanach: blz. 1154 - 1156

Commentaar: Rabbijn Edward Feinstein is rabbijn van de Joodse Gemeente Valley Beth Shalom in Encino, Californië.

Vertaler: Tamarah Benima

[Oorspronkelijke Engelse tekst](#)

De spiritualiteit van het wordingsproces

Hij is onze eerste voorouder, de voorvader van het Verbond, en toch noemen we onszelf niet 'Bné Awraham, de kinderen van Awraham. We brengen de Akeda in herinnering (het 'binden van Jitschak op het altaar', red.) als we om Gods vergiffenis smeken, maar we noemen onszelf niet 'Bné Jitschak', de kinderen van Jitschak. We zijn 'Bné Jisraël', de kinderen van Israël, de nakomelingen van Ja'akov. Ja'akov? Waarom Ja'akov? Van de drie is Ja'akov de minst voor de hand liggende spirituele voorouder. Hij is manipulatief, spant samen en is volledig amoreel. Hij maakt misbruik van de zwakheid van zijn broer om hem diens eerstgeboorterecht afhandig te maken. Hij gebruikt de blindheid van zijn vader om diens zegen te stelen. Nadat hij erin is geslaagd om de familie uit elkaar te drijven, probeert hij onfatsoenlijk God onder druk te zetten: „Ja'akov deed een gelofte, zeggende: 'Indien God met mij zal zijn en mij behoeden zal op deze weg, die ik ga, en mij geven zal brood om te eten en een kleed om mij te kleden, en ik in welstand zal terugkeren naar het huis van mijn vader en de Eeuwige mij tot God zal zijn dan (...) zal ik van alles wat U mij geven zal, U tienden afzonderen.'” (Beresjiet/Genesis 28:20-22) Met wat voor soort spirituele held hebben we hier te maken?

Hoe armzalig steken de verhalen over Ja'akov af bij de epische helden uit andere tradities. Elders lezen we over de spirituele held die wordt geboren na een maagdelijke conceptie, die een leven leeft dat perfect is en onaangetaast door zonde. Elk van zijn woorden is weloverwogen en elk gebaar weldoordacht, van begin tot eind is zijn leven een meesterwerk qua morele wijsheid. Of, we lezen over een held die als sterfelijk wezen begint, zelfs iemand die zonden begaat, maar die door genade of wilskracht zijn weg weet te vinden naar een toestand van perfecte wijsheid, perfecte daadkracht, perfecte vrede, en die slechts naar onze wereld terugkeert om anderen op het pad te zetten dat voert naar perfectie.

Ja'akov is een ander soort spirituele held. Hij is niet als een ongebroken eenheid of als volledig goed geboren. Hij is niet geboren met een goddelijk karakter. Hij slaagt er zelfs helemaal niet in zijn karakter of geest te perfectioneren. Ja'akov is geen held om wat hij is. Hij is een held om wat hij wordt. De verhalen over Ja'akov vertellen over de groei van een ziel, over de ontwikkeling van een *Mentsj*. Zij schilderen een leerproces, een proces van verandering, van worsteling, van nederlaag en vernieuwing, van dood en opnieuw geboren worden. Deze dynamiek geeft het verhaal zijn kracht. En in dit proces wordt de hand van God geopenbaard. Net als in zijn droom is het leven van Ja'akov „(...) een ladder, geplaatst op de aarde, waarvan de top tot de hemel reikte, en zie, de engelen van God stegen daarlangs omhoog en omlaag.” (Beresjiet 28: 12)

Elders lezen we over helden die met demonen en draken en duivels strijden in mythische landen, die de hemel bestormen om de geheimen van de kosmos te stelen. Maar weer, Ja'akov is een ander soort held. Wat is de achtergrond van de worsteling van Ja'akov; waar vindt die plaats? Ergens waar het nog veel gevaarlijker is: de familie. Ja'akov zal worden opgejaagd door zijn broer, bedrogen door zijn oom, gemanipuleerd door zijn vrouwen en uiteindelijk kapot gemaakt door de moorddadige jaloezie van zijn zoons. Bij elk van die confrontaties zal Ja'akov worden verslagen. Maar elke nederlaag zorgt voor een verdieping bij hem, brengt hem dichterbij de ongeschondenheid, bij de wijsheid; elke nederlaag zorgt ervoor dat hij zich iets meer openstelt opdat hij kan liefhebben.

De verhalen over Ja'akov bevatten de belofte dat ieder leven, iedere ziel, ieder karakter kan worden gered, opgetild, gezuiverd, gelouterd, bevrijd. Deze verhalen getuigen van de

spiritualiteit van een ontwikkelingsreis. God wordt niet alleen aan het einde van de reis gevonden, maar bij elke stap, vooral bij de pijnlijke en angstwekkende stappen.

Men wordt niet spiritueel perfect geboren, en spirituele perfectie is ook niet het resultaat van een wakker worden aan het einde van een inspannende meditatie. Het is eerder zo dat elke stap zijn eigen openbaring met zich meebrengt. Jezelf openen voor de liefde van een partner. Vrede sluiten met een broer. Rouwen en dan weer opstaan en opnieuw gaan leven. God is aanwezig in elke stap, in iedere keuze, in ieder moment. „Zie,“ stelt God Ja’akov gerust zodra hij aan zijn reis begint, „Ik ben met je en Ik behoed je overal waar jij zult gaan en Ik zal je terugbrengen naar deze bodem, want Ik zal je niet verlaten, vóórdát Ik gedaan heb wat Ik je heb toegezegd.“ (Beresjiet 28:15).

In al jouw lijden en worstelen, belooft God: Bedenk, dat Mijn bemoeienis met jou nog niet ten einde is.

Sjabbat Sjalom!